

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ÖZET : Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olmayan suçta ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

ESAS NO : 1983/102

KARAR NO : 1983/235

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Mazlum Güneş

O L A Y : Şubat-1982 tarihinde Ardanuç Lisesinin beyanması işinde işçi olarak çalışan sanığın duvardan irmiş bulunan Atatürk resminin arkasına kireçle (Kürt) kelimesini yad ettiği ve ağabeyi tarafından niçin yazdığı sorulduğunda (Atatürk olmasında atakürk olsun) şeklinde cevap verdiği ve böylece Atatürk'ün manevi şahsiyetine hakaret ettiği ileri sürülerek 5816 sayılı (Atatürk aleyhine işlenen suçlar hakkındaki) kanunun 1/1.maddesi ile cezalandırılması istemiyle Ardanuç Ş.Savcılığınca hakkında kamu davası açılmıştır.

Ardanuç Asliye Ceza Mahkemesi: 7-4-1982 gününde, 1982/13-7 sayı ile; Erzurum 9.Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığının cevap yazısında davanın Askeri Mahkemede görülmesi uygun bulunduğu bildirilmesine ve atılı suçun vasıf ve niteliğine göre görevsiz kararı vermiştir.

Erzurum-Ağrı-Kars İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 5-11-1982 gününde, 1982/97-139 sayı ile; sanığın mahkumiyetine karar vermiş,

Askeri Yargıtay 1.Dairesi: 19-1-1983 gününde, 1983/84-66 sayı ile; (tüm dosyasında, sanığa isnat olunan suç, 1402 sayılı yasa'nın 15.maddesinde sayılan suçlardan olmadığı gibi, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmediği, sıkıyönetim mahkemelerinde görülen bir dava ile de umumi ve müşterek gaye içinde irtibatı bulunmadığı anlaşıldığından davaya bakmak görevinin, Adli Yargı'ya ait olduğu halde davanın esas hakkında karar verilmiş olması yasa'ya aykırı görüldüğü) gerekçesiyle mahkumiyet hükmünün bozulmasına karar vermiştir.

Erzurum-Ağrı-Kars-Artvin İlleri Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askeri Mahkemesi: 14-3-1983 gününde, 1983/16 esas sayı ile; Askeri Yargıtay bozmasındaki gerekçelerle Adli Yargı yerinin görevli olduğu kanısına vararak 2247 sayılı yasa'nın 19.maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Ali Ş. Erkoç, Yaşar Çiftçioğlu, Osman Kayacan ve Ergun Argon'un katılmaları ile yaptığı, 9-5-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan yardımcı Durmuş Ganioglu Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü.

İncelenen dosya içeriğine göre, atılı suçun, sıkıyönetim ilânından sonra işlendiği ileri sürülmesine ve suçun, sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlendiği hususunda dosyada bulgu ve kanıt mevcut olmamasına göre, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği kanaatine varılmıştır.

.... /

görülmesi gerekir.

Öte yandan, sıkıyönetim komutanlarının görev yönünden yetkisi 1402 sayılı yasa kapsamına giren suçlar hakkındadır. Diğer bir deyimle Askeri Yargının görevine giren işleri Adli Yargı'ya verebilme yetkisidir. Kanun koyucu sıkıyönetim askeri mahkemelerinde iş hacminin artmasını ve etkin görev yapabilmesini sağlamak amacıyla 1402 sayılı yasa'nın 13/2. ve 15/3. maddelerinde sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin veya sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin suçlara ait davaların gerekirse esasen tabii yargı mercii olan Adli Yargı yerinde görülmesi için sıkıyönetim komutanlarına yetki vermişti.

Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemelerince 1402 sayılı yasa'nın 13. ve 15. maddelerinde yazılı koşulların gerçekleşmediği sonucuna varılması halinde, 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Kanununun 19. ve 176. maddeleri gereğince görevsizlik kararı verebileceği cihetle, sıkıyönetim komutanlığı askeri mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ardanuç Asliye Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Erzurum Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Ardanuç Asliye Ceza Mahkemesinin 7-4-1982 günlü, 1982/13-7 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 9-5-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Servet Tüzün

Uye
İsmail Oğuz

Uye
Nevzat Doğan

Uye
Ali Suat Erkoç

Uye
Yaşar Çiftçioglu

Yaşar Çiftçioglu

Uye
Osman Kayacan

Osman Kayacan

Uye
Ergun Argor